

Aärons dood : overdenking naar Numeri XX: 23-29.

<https://hdl.handle.net/1874/355717>

zec.

16

AÄRONS DOOD.

OVERDENKING

NAAR

NUMERI XX: 23—29.

TE ROTTERDAM,

bij M. WIJT & ZONEN.

1848.

[89]

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY NATHANIEL BENTLEY
IN TWO VOLUMES
VOL. I.
BOSTON: PUBLISHED BY
J. B. ALLEN, 1856.

AÄRONS DOOD.

De berigten, in den Bijbel voorkomende, omtrent het afsterven van die mannen, welke als gunstelingen des Heeren bekend staan, en die in hun leven zooveel groots en goeds gesticht hebben, zijn doorgaans zeer kort. Zij kunnen ook niet die bijzonderheden behelzen, welke wij gaarne zouden willen weten: want de bijbelsche geschiedenis is niet zoozeer eene geschiedenis van de menschen, maar veeleer van de Openbaring Gods aan de menschen en zijne leiding met hen. En indien alles beschreven ware, wat wij zouden begeeren te weten, en tot onze stichting zouden kunnen gebruiken, de wereld zou de boeken niet kunnen bevatten. Van vele gunstelingen des Allerhoogsten wordt ons alleen gemeld: *zij stierven*; zoo als van ADAM, SETH, ENOS, METHUSALEM, NOACH en anderen.

Van anderen lezen wij wel eenige gesprekken en redenen voor hunnen dood, zoo als van JACOB, JOSEPH, MOZES, JOSUA EN DAVID; maar deze hebben meer betrekking tot de tijdelijke aangelegenheden en lotgevallen hunner kinderen, en beschikkingen van algemeen belang, dan wel tot hunne bijzondere uitzigten en verwachtingen na dit leven. Het eerste was noodig in het plan en doel des bijbels, het laatste niet. Wij vinden intusschen ook eenige berigten omtrent het afsterven van sommigen, welke bijzonder dienen moeten om ons de handelwijze Gods met de menschen in hun sterven te doen kennen. Nu eens als de God des oordeels, zoo als in NADAB EN ABIHU, IN KORACH EN ZIJNE MEDESTANDERS, IN ACHAB, HANANJA, ANANIAS, SAPHIRA EN ANDEREN. Dan weder als de God van waarheid en trouw, die zijn woord bevestigt, maar het ook met het kwade maakt dat het niet te zeer smarte.

Zoo was het gesteld met den dood van MOZES EN AÄRON. Kort zijn wel die berigten; weinig wordt ons daarin gemeld van het gemoedsbestaan dier mannen te dien tijde; maar denken wij eenigzins dieper na, en

beschouwen wij ze in verband en zamenhang, dan geven zij ons aanleiding om ook daaromtrent gunstige gedachten te vormen.

Uit zulke oogpunten willen wij AÄRONS sterven beschouwen. *Eerst* boeije het eenvoudig, roerend verhaal al onze aandacht; *dan* overdenken wij AÄRONS heengaan uit deze wereld van de zijde Gods, die het alzoo bestuurde, en van AÄRONS zijde, die alzoo stierf; terwijl wij daarmede ten slotte inkeeren tot onszelfen.

Eer wij het berigt van AÄRONS dood overwegen, moeten wij omtrent het oordeel, dat God met betrekking tot MOZES en AÄRONS dood had uitgesproken, een en ander opmerken.

In het begin van het tweede jaar van Israëls verblijf in de woestijn, waren de verspieders uit *Kanaän* teruggekeerd. Zij hadden een ongunstig berigt medegebragt, hetgeen wel door JOSUA en CALEB moedig werd tegengesproken, maar echter niet verhinderde, dat het geheele volk aan het muiten sloeg. Men wilde zelfs MOZES en AÄRON steenigen, en vatte het misdadig voornemen op, om onder een ander hoofd naar *Egypte* terug te keeren.

Toen was het dat het goddelijk vonnis werd aangekondigd, dat allen, die boven de twintig jaren oud *Egypte* hadden verlaten, niet in *Kanaän* komen, maar in de woestijn sterven zouden. Naar het getal der dagen gedurende welke men het beloofde land verspied had, werden veertig jaren bepaald voor de omzwer- ving in de woestijn. Van dit algemeene vonnis waren twee met name uitgesloten, JOSUA en CALEB, die goed gesproken en zich aan deze ongehoorzaamheid niet schuldig gemaakt hadden. Van MOZES en AÄRON was niets gezegd. Men wist dus niet wat van hen worden zou. Ieder echter meende dat zij, die bij- zondere gunstelingen van JEHOVA, en mede geheel onschuldig aan het misdrijf des volks, waarop deze straf bedreigd was, hiervan na- tuurlijk zouden bevrijd zijn. De welden- kenden verwachtten, wenschten en hoopten het; MOZES en AÄRON zelve verlangden het, en hadden geene reden om hieraan te twijfelen. Men werd in die verwachting versterkt; want wie ook van het volk stierf, MOZES en AÄRON, schoon reeds ver boven de honderd jaren oud, bleven in het leven.

Al de grijsaards, allen boven de zestig

jaren, op eenige weinigen na, waren reeds gestorven. Het laatste jaar, de eindpaal van Gods oordeel, was reeds aangevangen; MOZES en AÄRON zijn de twee eenige hoogbejaarden, die nog leven. Nog maar weinige maanden, en men is in het zoo lang gewenschte beloofde land. Iedereen, niet het minst MOZES en AÄRON, verheugt zich in dat heerlijk uitzigt. Helaas, één uur van zonde vernietigde beider hoop! In de eerste maand van het veertigste jaar gebeurde het bekende geval van het slaan op de steenrots: MOZES en AÄRON, in plaats van te spreken tot de steenrots, hadden tweemaal in drift op dezelfde geslagen. Door hunne onbedachtzame taal en daad hadden zij God niet geheiligd voor het volk, en waren ongehoorzaam geweest aan zijne stem. Daarom werd het vonnis over hen uitgesproken: *omdat gijlieden Mij niet geloofd hebt, dat gij Mij heiligtet voor de oogen der kinderen Israëls, daarom zult gijlieden deze gemeente niet inbrengen in het land hetwelk Ik hun gegeven heb.* Mozes bad wel, gelijk hij ons zelf berigt: *Laat mij toek overtrekken en dat goede land bezien;* (1) maar het ant-

(1) Deutern. III: 25.

woord was: *het zij u genoeg; spreek niet meer tot mij van die zaak; ik zal wel van de hoogte van Pisga u dat land in al zijne uitgestrektheid doen zien, maar gij zult over de Jordaan niet gaan, noch in het land komen.* Smartelijke teleurstelling voor MOZES EN AÄRON! Talloos veel moeite, verdriet en zorgen hadden zij doorgestaan; dicht bij *Kanaän* waren zij genaderd, en nu nog moesten zij het voorregt missen aldaar binnen te komen. Hard zelfs schijnt het, dat zulke getrouwe dienaren des Heeren om ééne struikeling, om ééne zonde, begaan in eene vlaag van drift, gelijk lot moesten deelen met de booze en godtergende menigte, wier ligchamen in de woestijn gevallen waren. Er was toch een verbazend onderscheid tusschen de ongehoorzaamheid van MOZES EN AÄRON, in een oogenblik van overijling en zwakheid begaan, en het weêrstrevig gedrag van het oproerig volk, dat de weldaden en beloften van JHOVA hunnen redder, ten eenemale vergat. Indien MOZES EN AÄRON alleen in dit leven op God gehoopt, en geene andere en hoogere uitzigten gehad hadden dan op het land, dat daar over

de Jordaan gelegen was, dan gewis! ware het voor hen ondragelijk geweest. Indien hun dood even zóó in het goddelijk ongenoegen had plaats gehad, als die van het weerbarstig volk, 't welk als een verworpen geslacht, door Gods toorn en verbolgenheid wegstierf, dan zouden wij uit eerbied misschien zwijgen, maar buiten staat zijn om den schijn van onbillijkheid en hardheid te kunnen wegnemen. Al kunnen wij dit niet geheel doorzien, er zijn redenen voorhanden waarom MOZES en AÄRON niet in *Kanaän* kwamen; zij overtuigen ons van het wijze en billijke dezer handelwijze Gods. Beiden hadden hunne groote taak volbragt. Hun werk was de regeling en vestiging van de Israëlieten tot een' gevestigden burgerlijken en godsdienstigen staat, door al die wetten, inzettingen en regten, welke in eene geregelde maatschappij noodig zijn. Dit was geschied; hunne jaren waren tot die hoogte geklommen, dat zij niet lang meer tot het bestuur in staat en godsdienst geschikt zijn konden. Jeugdige, frissche krachten waren er noodig om de vermoeijenissen bij de inneming van *Kanaän* en den strijd, daar te strijden, te kunnen

doorstaan. Al ware het misdrijf bij de steenrots niet gebeurd, dan nog zou het niet voegzaam zijn geweest, dat zij toen aan het hoofd der zaken gebleven waren; doch na dat voorval mogt het niet. Het zou eenen schadelijken invloed gehad hebben op de geestgesteldheid des volks, wanneer de ongehoorzaamheid van MOZES en AÄRON, opentlijk voor aller oog bedreven, ongestraft gebleven ware. Ware het in het verborgen geschied, er ware geene reden geweest om het zoo in het openbaar te bestraffen; maar nu moest aan gansch Israël getoond worden, dat er bij JEHOVA geene aanneming des persoons was; dat niet alleen MIRJAM en AÄRONS ZONEN, maar zelfs de meest beminde gunstelingen, MOZES en AÄRON, niet verschoond werden, wanneer zij misdreven. Ongeloof, in grooter of kleiner mate, was de moeder der ongehoorzaamheid; ongeloof verhinderde om in te gaan in de rust van *Kanaän*; dus het was noodig, de eere Gods en het belang des volks vorderden het, dat MOZES en AÄRON stierven in de woestijn. Hunne plaatsen werden door twee waardige mannen, JOSUA en ELEÄZAR, vervangen; en schoon de eersten niet in het beloofde

land kwamen, de wijze waarop zij stierven was toch wijd verschillend van die der ongehoorzamen onder het volk. Hun dood werd zooveel mogelijk verzacht, en hetgeen zij misten, de intrede in *Kanaän*, werd in andere opzigten zoo rijkelijk vergoed, dat men, alles zamen genomen, hun sterven als eene weldaad en als grooter heil mag beschouwen, dan hetgeen zij op aarde verloren. Het verhaal van beider heengaan overtuigt ons hiervan. Op dat van AÄRON vestigen wij nu onze aandacht.

In het begin van het veertigste jaar was het AÄRON aangekondigd dat hij niet in *Kanaän* zoude komen. Hij wist dus dat hij in dit jaar sterven zou. De eerste dag der vijfde maand was aangebroken. Deze zou de dag zijner ontbinding zijn. Men was genaderd tot de grenzen van het Edomitisch land, in de nabijheid van den berg *Hor*. Deze zou de plaats zijn van AÄRONS verscheiden. MOZES krijgt daarvan de aankondiging. AÄRON zal verzameld worden tot zijne volken; eene spreekwijs die men het eerst vindt in de geschiedenis der Aartsvaders (1). Zij veron-

(1) Gen. xv: 15.

derstelt het geloof aan de onsterfelijkheid der ziel en duidt het zamenwonen aan in het rijk des doods. Het kan toch niet te kennen geven, het bijeen komen in hetzelfde graf, daar het ook gebruikt wordt van hen die ver van elkander begraven lagen. Het is de zamenkomst in het dooden- of schimmenrijk, waar de later gestorvenen de vroegeren van hun geslacht ontmoeten en weder met hen vereenigd worden. Aäron zal nu verzameld worden tot zijne volken, want hij zal niet komen in het land hetwelk Ik den kinderen Israëls gegeven heb, omdat gijlieden Mijnen mond wederspanning zijt geweest bij de wateren van *Meriba*. Daarop ontvangt MOZES den last met AÄRON en diens oudsten zoon ELEÄZAR op den berg *Hor* te klimmen, aldaar AÄRON de gewijde Hoogepriesterlijke kleeding uit te trekken en die zijnen zoon ELEÄZAR aan te doen. Vóór den dood moest dit geschieden, omdat de kleederen anders onrein zouden geweest zijn; en dit uittrekken en aandoen beduidt dan, dat de Hoogepriesterlijke waardigheid op den zoon was overgegaan.

MOZES maakt JEROVA's bevel zijnen broeder

en diens zoon bekend. Zij berusten in den wil des Heeren en gehoorzamen. Voor de oogen der gansche vergadering beklimmen zij den berg *Hor*. Uit alles schijnt te blijken dat slechts deze drie den berg zijn opgeklommen, en niet *ITHAMAR*, de andere zoon van *AÄRON*. Van dezen wordt niet gesproken, noch in het bevel aan *MOZES*, noch in het afdalen van den berg. De waardige grijsaard heeft dus van dien geliefde beneden in de legerplaats afscheid moeten nemen. Het schijnt tevens dat het oogmerk van dit opklimmen aan het volk, ten minste aan de oudsten van Israël is bekend geworden, en men geweten heeft, dat *AÄRON* nu sterven zou. Mij dunkt de uitdrukking: *zij klommen op voor de oogen der gansche vergadering*, geeft zoo iets te kennen, gelijk naderhand de gansche vergadering uit het wederkeeren van *MOZES* en *ELEÄZAR* besloot, dat *AÄRON* overleden was. Plegtig en aandoenlijk was dit alles. *AÄRON* zijnen zoon *ITHAMAR* voor het laatst op aarde vaarwel gezegd hebbende, gaat met zijnen broeder en zijnen oudsten zoon naar den berg *Hor*; de vader in zijn hoogepriesterlijk gewaad, de zoon in de gewone

priesterlijke kleeding. Statig klimmen zij voor het oog des volks op, dat hen in eene eerbiedige en weemoedige stilte naooft. Het is de laatste maal dat **ITHAMAR** zijnen vader, de vergadering haren Hoogepriester aanschouwt. De gewaarwordingen van **MOZES**, die van zijnen broeder, van **ELEÄZAR**, die van zijnen vader, van **AÄRON** die van deze aarde en al zijne betrekkingen scheiden moet, zijn voor ons niet te beschrijven. Wat er gesproken of wat er gezwegen is, staat ook niet aangeteekend. Zij zijn op de hoogte des bergs gekomen buiten het oog des volks. Daar begint de voorbereiding des doods. De hoogepriesterlijke kleeding wordt door **MOZES** zijnen broeder uitgetogen en **AÄRONS** bediening is geëindigd; hij heeft opgehouden Hoogepriester te zijn. **ELEÄZAR** wordt dat heilige gewaad aangedaan, volgens Goddelijke aanstelling, en hij staat daar als Hoogepriester in zijns vaders plaats. Met welke gewaarwordingen **MOZES** dit deed, met welke gewaarwordingen **AÄRON** zijnen zoon in dit gewaad, en **ELEÄZAR** beurtelings zichzelf en zijnen vader aanzag, wie kan zich dat verbeelden? Veel is er zeker niet gesproken. Het

oogenblik was voor den eenen te aandoenlijk, voor den anderen te statig, voor allen te plegtig, dan dat men veel heeft kunnen spreken. Misschien werd er een zegen van den vader en Hoogepriester aan zijnen zoon en plaatsbkleeder gehoord; misschien eene stille bede van ELEÄZAR onder de bekleeding, dat hij zijnen onvergetelijken vader, den getrouwen dienaar in het huis Gods, eenigzins mogt gelijk worden. Nu is alles verrigt wat God geboden had. Aäron gevoelt zich nog wel. Men spreekt of bidt; hij wacht den dood. Daar verandert zijn gelaat, daar zijgt hij neër in de armen van MOZES; hij blaast den adem uit, en is niet meer. Plotseling, zacht en als in een oogenblik, zonder dat hij het bijna merkte, schijnt hij gestorven te zijn. Daar heeft dan nu MOZES zijnen trouwen broeder, dien deel- en lotgenoot in al de moeilijkheden dezer veertig jaren, verloren. Daar heeft nu ELBÄZAR zijnen waarden vader, aan wien hij zooveel te danken had, daar heeft nu het volk zijnen voortreffelijken Hoogepriester en godvreezenden Voorganger niet meer. De wil des Heeren is geschied, het woord van JEHOVA volbragt; AÄRON is verzameld tot zijne

volken. Volgens Deut. x: 6 is hij ook aldaar begraven. MOZES en ELEÄZAR hebben hem in een der holen van het gebergte ter aarde besteld. En nu de pligt aan den doode was volbragt, riepen de pligten, aan de levenden verschuldigd, MOZES en ELEÄZAR om terug te keeren. Gezamentlijk dalen zij den berg af, ieder met verschillende gewaarwordingen. De vergadering ziet hen komen; AÄRON is er niet; ELEÄZAR is in de hoogepriesterlijke kleeding zijns vaders uitgedost; de zaak is dus zeker, AÄRON is gestorven. Deze droeve mare gaat van tent tot tent door het geheele leger, en het gansche volk vereert zijne nagedachtenis door eenen rouw van dertig dagen. Dat was hij ook waardig. En gelijk het gewoonlijk gaat, nu AÄRON niet meer leefde, gevoelde men eerst regt wat hij in zijn leven voor hen geweest was, en welke verpligtingen men aan hem had.

Hier eindigt het eerste deel van AÄRONS levensgeschiedenis. Het is het slot van zijnen wandel op aarde, het einde van de reis naar hooger gewesten. Nu begon voor hem een tweede tijdvak, hetwelk voor ons verborgen is. Dit alleen weten wij: voor de

aarde, voor zijn werk, voor zijne betrekkingen hier beneden was hij dood, maar hij leeft Gode.

Wij hebben het gewijde verhaal omtrent AARONS dood overdacht. Wij gaan nu zijn sterven beschouwen aan de zijde des Heeren, die het alzoo bestuurde, en aan de zijde van AARON die alzoo stierf.

Bezien wij zijnen dood van de zijde der Voorzienigheid, dan merken wij hier goddelijke *wijsheid*, *goedheid* en *getrouwheid* op.

Goddelijke *wijsheid* blinkt hier uit in den *tijd*, de *plaats* en de *omstandigheden* van zijn afsterven.

Wat toch den *tijd* betreft, hij werd voor MOZES weggenomen, die zes maanden later zijnen broeder volgde. Reeds in zijn vroeger leven was AARON ongeschikt om als de eerste in het opperbewind over het volk alleen te staan, en met genoegzame klem en vastheid de teugels der regering in handen te houden. Wat ware het dan geweest in zijnen gevor-

derden hoogen ouderdom, zoo MOZES voor hem gestorven, en hij alleen overgebleven ware?

Letten wij op de *plaats* waar hij stierf. Hoe geschikt was deze om voor de nasporingen des volks verborgen te blijven, ten einde zij zijne beenderen niet mogten medenemen en alzoo handelen tegen het goddelijk woord: *gij zult niet over den Jordaan komen*. MOZES en ELEÄZAR waren de eenigen die de plaats wisten; dezen zouden zulks wel geheim houden, en op een gebergte, waar vele holen en grotten waren, dit uit te vinden, was bijna onmogelijk. Van daar dat er slechts diegenen tegenwoordig waren, die volstrekt niet konden gemist worden: MOZES om te doen wat God bevolen had, en ELEÄZAR om met het Hoogepriesterlijk gewaad bekleed te worden. Hierin ligt ook de reden waarom de jongste zoon van AÄRON, ITHAMAR, hierbij niet tegenwoordig was.

Geven wij eindelijk acht op de *omstandigheden* die bij zijn sterven plaats hadden. Dat statig opklimmen voor het oog van al het volk, dat wederkeeren van ELEÄZAR in het Hoogepriesterlijk gewaad, moest aan de eene zijde het groote onderscheid tusschen AÄRONS

dood en dien der ongehoorzamen, welke in de woestijn omgekomen waren, allen in het oog doen vallen. Het was als 't ware een zinnebeeldig teeken, AARON gaat naar boven, wordt opgenomen bij God. Hij sterft, ja naar het woord des Heeren, maar niet in het ongenoegen Gods. Terwijl aan de andere zijde, de wederkeering van ELEÄZAR in het gewaad zijns vaders, eene zichtbare aanstelling en inwijding was van den nieuwen Hoogepriester, op welken, naar den wil van ЯЕHOVA, de gestorven AARON de bediening had overgedragen. Wie merkt in dit alles geene goddelijke *wijsheid* op?

En welk eene *uitnemende goedertierenheid* blinkt hier uit!

AARONS leven was gespaard, zoolang het maar eenigzins mogelijk was het te rekken. Honderd drie en twintig jaren was hij oud, de alleroudste van het volk. Hij sterft gedurende het laatste jaar in de woestijn, dat brengt hij bijna nog ter helfte. Hij sterft niet afgeleefd en uitgeput van krachten, maar nog in het volle bezit zijner vermogens. Tot den laatsten dag zijns levens kon hij nog de ge-

wone bediening waarnemen. Neen, het was niet met hem gelijk met de meesten in Israël: *de dagen onzer jaren daarin zijn zeventig, of zoo wij zeer sterk zijn tachtig jaren; snellijk worden wij afgesneden.* AäRON werd niet afgesneden, maar afgelost; hij stierf in goeden en buitengewonen ouderdom, en ook in dat opzigt had hij den zegen des Heeren, lengte van dagen.

Mozes ja had nog een voorregt boven zijnen broeder. Hij zag het land van verre, onderscheiden en duidelijk. Dit miste AäRON. Maar stellen wij daar nu aan de andere zijde tegenover, dat MOZES geheel alleen stiert, zonder iemand zijner betrekkingen bij zich te hebben, terwijl AäRON vergezeld was van zijnen broeder en zijn' zoon, ja zelfs het voorregt had om nog voor zijnen dood ELEÄZAR als Hoogepriester en opvolger te aanschouwen, dan genoot AäRON een genoeg en als vader en priester, dat MOZES als zoodanig niet te beurt viel.

AäRON, het is zoo, stierf buiten *Kanaän*, volgens eene uitspraak van God wegens eene te voren begane misdaad. Maar hoezeer werd dit door de goddelijke goedertierenheid

verzacht. Kunt gij u zachter, gemakkelijker, spoediger sterven verbeelden, dan dat van aaron? Zonder pijnen of benaauwdheden, ja zonder het sterven te gevoelen, blies hij den adem uit. En gelijk hem de priesterkleeding werd afgenomen, evenzoo werd hij van het sterfelijk bekleedsel ontdaan. Het was bijna geen sterven. Het bloed staat stil, de adem houdt op. Dat is de verrassing van den slaap. AARON is daar boven eer hij het weet, en zijne eerste gedachte was wel: ben ik er al?

Maar eerbiedigen wij ook in zijn sterven Gods *getrouwheid*. Trouw was Hij aan zijn woord, trouw aan zijnen knecht.

Ja, wij zien in zijn sterven dat God zijn woord bevestigt en daarvan niet afgaat. Wel was het eene bezoeking; maar indien God niet getrouw bleef aan het woord zijner bedreiging, zoowel als aan het woord zijner belofte, waar bleef dan de grondslag van ons geloof? Die waarheid Gods, waardoor geen zijner woorden immer ter aarde valt, is het plegtanker van ons vertrouwen en onzer hope; is de openbaring zijner heerlijkheid

en de stof der aanbidding voor hemel en aarde.

Dan het is hier eene trouw, die voor Gods dienaar en vriend, ook zelfs in de uitvoering zijner bedreigingen, gekenmerkt wordt door, en vergezeld gaat van de bevestiging dier groote waarheid, dat Hij een belooner is dergenen die Hem zoeken. Ja, het was voor AÄRON eene teleurstelling en opoffering *Kanaän* niet te mogen aanschouwen; maar als wij daarbij in aanmerking nemen, dat hij nu ook verschoond werd van die murmuring des volks, waarvan in het volgende hoofdstuk gesproken wordt, en waarom door vurige slangen zoo velen vernield werden; dat hij de zonde des volks bij *Baalpeor* en de verwoesting daardoor veroorzaakt ook niet beleefde; als wij vooral tegen elkander opwegen, wat AÄRON miste en wat hij gewon; dat hij voor het aardsche *Kanaän* het hemelsche aanschouwde, zooveel vroeger van de moeite en het verdriet, van de zonde en het sterfelijke ontslagen werd, o! dan moet hij daar boven spoedig de aarde en al hare heerlijkheid vergeten hebben, dan heeft hij zich in de nabijheid en gemeenschap van God meer ver-

heugd, dan hij ooit hier beneden had kunnen doen. Zoo zien wij dan ook in dezen uitgang van AÄRON, gelijk in zijn geheele leven, de heerlijkheid Gods.

Beschouwen wij nu AÄRONS dood van zijne zijde, dan, dunkt mij, mogen wij zijn afsterven aanmerken, als de dood van een' oud man, die veel beleefd had; van eenen Israëliet, die veel geleerd had; van eenen Godvreezende, die veel gedaan had; en van een uitstekend gezant, die in zijn sterven zich niet minder waardig gedroeg, dan in zijn leven.

AÄRONS dood is die van een grijsaard die veel beleefd had. Honderd drie en twintig jaar had hij op deze aarde vertoefd. Veel, zeer veel had hij beleefd. Nemen wij eens een kort overzicht van hetgeen ons uit de geschiedenis van dien tijd bekend is, dan had hij veel gezien, bijgewoond en ondervonden, groote veranderingen, gewigtige gebeurtenissen in zijne familie, onder zijne tijdgenooten, bij zijn volk. Hij had zijne ouders, zijne zuster, twee zijner zonen verloren; hij had ellende aanschouwd, be-

naauwdheden ervaren, verlossingen beleefd. Hij had oordeelen en uitreddingen Gods aanschouwd, zoo als men in andere tijden zelden aanschouwen kon; teekenen en wonderen gezien, zoo als voor of na dien tijd nooit waargenomen zijn. Een geheel heir had hij in de zee zien omkomen, en een gedeelte van zijn eigen volk in Gods toorn zien vergaan. Niet alleen de bevrijding, maar de wedergeboorte, de herstelling, de grondvesting van het geheele huis van Jacob, had hij aanschouwd; dat wat ABRAHAM, ISAAK, JACOB en JOSEPH wel geloofd, maar niet gezien hadden. Mij dunkt, AÄRON is voldaan; de vreemdelingsreis heeft lang genoeg geduurd. Genoeg heeft hij van de aarde gezien, genoeg van dit leven ondervonden.

Men kan veel beleven, en echter weinig leeren. Er zijn soms belangrijke tijden in welke meer dan in andere van God, de menschheid, zichzelf, en de dingen dezer wereld kan geleerd worden. Dat zijn wel niet de aangenaamste en rustigste dagen, maar ter verkrijging van geest, wijsheid en kennis, ter opbouwning en oefening hoogst

nuttige tijden. Zoodanig was AÄRONS leeftijd. Hij kon veel leeren, waartoe zijne ouders en voorouders niet in de gelegenheid waren; en hij heeft veel geleerd. *Ik ben God, de Almagtige*, zoo was de Heer aan ABRAHAM, ISAÄK en JACOB verschenen. Maar AÄRON leerde God kennen als den getrouwen vervuller zijner toezeggingen, lang na den dood dier vaderen nog hun God en die van hun zaad. Vorige beloften werden hem opgehelderd. *Uw zaad zal verdreven worden in een vreemd land, en het vierde geslacht zal herwaarts wederkeeren*; zoo sprak God tot ABRAHAM. AÄRON verstond dit regt door de vervulling. Welke blijken van Gods opperheerschappij over lucht en dampkring, over water en insecten, over menschen en vee, over licht en duisternis, over leven en dood aanschouwde hij! Welke doorluchtige teekenen van Gods hoogheid, majesteit, heiligheid, regtvaardigheid, barmhartigheid en trouw zag hij! Hoevele beproevingen, oefeningen en bekrooningen van het geloof! Hoevele verhooringen van het gebed! Hoevele wonderbare verzorgingen en uitreddingen had hij beleefd en ondervonden! En dan die

vele wijze en goede wetten, inzettingen en regten die hij leerde kennen! Hoeveel vreemds, donkers, geheimzinnigs er ook in de verschijning van de Levitische eerdienst voor hem mogt overblijven, hij die de invoering van dit alles moest bezorgen, voor de getrouwe uitvoering moest waken, die dagelijks in dit werk bezig was, zal ook hier stralen van licht, proeven van wijsheid en hooger beduidenis vermoed, gezien en verwacht hebben, die anderen niet zagen, waaraan zij niet dachten. Een man van die bedaarde geestgesteldheid, van die nauwkeurige opmerkzaamheid, van dien godvreezenden zin en stemming, heeft zeker in die honderd drie en twintig jaren veel voor zijn verstand en hart daaruit verzameld, en langs dezen weg dien diepen eerbied voor God, dat stil berusten in zijnen weg, dat getrouw aankleven aan zijn woord geleerd, hetwelk hem zoozeer eigen was en zoozeer vereerde.

Maar niet slechts voor zichzelf had AARON niet te vergeefs geleefd; neen, ook niet te vergeefs voor anderen. Zijn dood is die van eenen getrouwen dienaar des Heeren, die in

zijn leven ook veel nuttigs gedaan had. Gezwegen van hetgeen hij als bevrijder en redder zijns volks, die zich met mozes aan de spits gesteld had, ten goede van Israël heeft bewezen, hoe groot zijn zijne verdiensten als voorganger, priester en voorbidder. Hoe velen heeft hij door zijnen godzaligen wandel gesticht; hoe weldadig gewerkt op de gansche priesterschap. Tot welk eenen voortdurenden zegen is hij door de naauwgezette en getrouwe waarneming zijner eerwaardige bediening voor het geheele volk geweest. En als wij daarbij denken aan zijne herhaalde, onvermoeide voorbiddingen voor Israël, wanneer het uur der verdelging scheen geslagen te zijn, en er naauwelijks meer ontvlieden van het bedreigde vonnis overig was, o! dan had de natie aan het krachtig gebed van dezen regtvaardige, hetwelk zooveel vermogt, onbegrijpelijk veel te danken. Dan was de dood van aaron, die van eenen man, die zich in de bres stelde voor allen, en de breuk, die gemaakt was, weder heelde.

AARONS dood is eindelijk het afsterven van

eenen uitstekenden gezant, die in zijnen dood zich niet minder eerwaardig betoonde, dan in zijn leven. Het is zoo, wij lezen in het geschiedverhaal niets van zijnen toenmaligen zielstoestand; hij sprak niet tot het volk, maar dit was ook minder noodig, dewijl hij in zijn leven door woord en wandel genoeg gesproken had. Hetgeen er tot het nieuwe geslacht aangaande de wetten en inzettingen des Heeren nog kon gesproken worden, dat voegde beter aan MOZES, die ze zelf uit 's Heeren mond ontvangen had, dan aan AÄRON. Maar gaat het u, lezers, gelijk mij, dan zweeft u over dit eenvoudige, kort verhaal van AÄRONS dood een zekere geest van eerwaardige deftigheid, welke ons zegt: AÄRON is gestorven, gelijk hij geleefd heeft. Het stilzwijgen der geschiedenis is niet dat somber zwijgen, dat wel eens bij sommiger afsterven in acht genomen wordt, maar het is dat der gelatene bedaardheid, zoo als AÄRON gewoon was Gode te zwijgen. Kunnen wij anders verwachten van eenen man, die bij den vreeselijken dood zijner zonen, zoo ootmoedig bukte voor God; van hem, die bij het vernemen dat hij niet in

Kanaän mogt komen, geene enkele bede uitte om van deze teleurstelling verschoond te blijven? Zien wij in zijne oogenblikkelijke volvaardigheid om te sterven toen God hem riep, zonder eenige tegenspraak, zonder uitsel te verzoeken, zien wij in dit alles niet den aan Gods wil onderworpenen AÄRON, die gereed is als God roept, die den dood niet vreest, die op de zaligheid Gods wacht, en zelfs in zijn sterven op den naam des Heeren vertrouwt? Wij kunnen niet bepalen hoe uitgebreid de kennis en het doorzigt van AÄRON was, omtrent hetgeen over het graf gelegen is; maar dat hij in het geloof gestorven is, dat hij met blijmoedige verwachtingen, dat hij met eene bijzondere gelatenheid des geestes deze aarde verlaten heeft, en niet maar in dit leven op God heeft gehoopt, zulks is uit alles, wat wij van hem weten, boven alle bedenking. Zalig dan deze doode van nu aan! Hij rust uit van zijnen arbeid en zijne werken volgen hem. Dit getuigenis geeft hem de Geest, en wij allen onderschrijven dat gaarne.

AÄRON kan en moet ons leeren door zijn

sterven. Stelden wij den eerwaardigen en godzaligen man ons voor, zoo als hij, tot sterven geroepen, heenging in vrede, de levenden mogen en moeten dit in hunne harten leggen. Om u daartoe behulpzaam te zijn, willen wij nog eenige oogenblikken bij den dood van AÄRON vertoeven.

Wij zien in zijnen dood iets dat bij ons zeker zal plaats hebben; — iets dat onzeker is, of het bij ons sterven zal gebeuren; — iets hetwelk te wenschen is, dat bij een iegelijk onzer dan plaats hebbe; — en iets dat een Christen ter zijner opwekking en be-
moediging ten aanzien van zijnen dood wel mag opmerken.

Wij ontdekken in AÄRONS dood een en ander, dat bij ons zeker zal plaats hebben, en dat is sterven. Dat woord des Heeren: » stof zijt gij, en tot stof zult gij weder-
keeren, » moet en zal aan een iegelijk onzer voltrokken worden. Dit weten wij, en wij hebben hiervoor geene verdere verzekering noodig. Maar nu, veel van hetgeen er bij

aaron toen gebeurde, zal dan ook bij ons geschieden. Wij worden verzameld tot onze volken; wij worden afgelost van onzen post en ons werk; wij scheiden van onze naaste en teederste betrekkingen. Gewigtig is alzoo de dag van onzen dood. Onze kinderen, broeders en vrienden zien wij dan voor het laatst en laten hen achter; het ambt dat wij bekleed, het werk dat wij op aarde verrigt hebben, de stand waarin wij geplaatst waren, wij leggen het neder. Anderen volgen ons op, treden in onze woningen, erven onze bezittingen, vervullen onze ledige plaatsen. En wij gaan naar de wereld der geesten, naar die voor ons onbekende gewesten, waar de gestorvenen verzameld worden. Verbazende verandering, voorzeker! gewigtige overstap, belangrijke verplaatsing! Zij verdient wel, dat wij er veel, ja gedurig aan denken; dat wij dien dag niet onbedacht en zorgeloos te gemoet treden, want hij is de meest beslissende van al de dagen, en hij komt zeker. En hoe dwaas, hoe roekeloos, hoe gevaarlijk is het, dien dag ver uit onze gedachten te stellen, te leven, te slaven alsof wij hier altijd zouden blijven, en ons deel

te zoeken in eene wereld die voorbijgaat, en in dingen die in den dag des doods geene de minste waarde zullen hebben. De dood sluit wel de deur aan deze zijde, maar hij opent die eener onbekende wereld, waar wij eeuwig zullen blijven. Ware er geen leven na dit leven, bestond er geene mogelijkheid om na den dood in eenen gelukkigen toestand over te gaan, dan liet het zich begrijpen, dat men het denkbeeld van sterven op allerlei wijze trachtte te verdrijven, dat men maar voortleefde in de aanschouwing zijner oogen en naar de begeerlijkheid van zijn hart. Maar nu men weet dat er op dit korte aardsche leven een staat van eeuwige vergelding volgt, dat de dood ons terstond in dien staat overbrengt, en dat die onherroepelijk is; nu is het immers zijne ziele geweld aandoen, en zich in het allergrootste gevaar storten om voor altijd ongelukkig te zijn, wanneer men niet met ernst bezig is om in tijds voor dat oogenblik bereid te zijn. De zaak is te gewichtig, de gevolgen zijn te onberekenbaar, dan dat iemand onzer hieromtrent langer onnadenkend zou voortleven. Wij gaan allen naar

ons eeuwig huis; iederen dag komen wij nader. Het zal niet uitgesteld worden, omdat gij er niet aan denkt, en het zal niet wegblijven, omdat gij nog niet gereed zijt. Wanneer de stem komt: terug, o mensch! keer weder tot verbrijzeling! dan moeten wij willens of onwillens, bereid of onbereid volgen. Het is de gewoonte van iederen nadenkenden mensch vooruit te rekenen, beschikkingen te maken voor de toekomst, ten aanzien zijner aardsche belangen. Dikwerf zorgt men en kwelt men zich voor tijden en jaren die men niet eens weet of men ze beleven zal; terwijl voor hetgene vast en zeker gebeuren zal, sterven en hetgeen daarna volgt, slechts weinig of in 't geheel niet gezorgd wordt. Is iets een bewijs van onze verblinding en verbastering, dan is het voorzeker dit. Maar die verblinding moet niet voortduren, want de oogen gaan na den dood zeker open. En hoe ongelukkig indien het dan is, gelijk met den rijke in de gelijkenis: *hij hief zijne oogen op in de hel, zijnde in de pijn.*”

Is sterven over te gaan in eene andere

wereld, gescheiden te worden van zijne vrienden op aarde, en afgelost te worden van onzen post hierbeneden, — iets hetgeen zeker bij ons zal plaats hebben, — in AARONS dood zien wij ook een en ander, dat onzeker is of het wel bij ons plaats hebben zal. Hij stierf in goeden ouderdom, hoog bejaard. Hij stierf in het volle gebruik zijner vermogens, — hij stierf niet onverwacht. Van dit alles hebt gij noch ik, lezers! eenige de minste verzekering. Het kan geheel anders zijn. Gij, die in de dagen uwer jeugd verkeert, kunt in het beste van uwen leeftijd worden afgesneden. Niemand rekene op een lang leven. Slechts weinigen valt dat te beurt. En al ware 't, dat gij tot dat getal behoordet, wie verzekert u of gij dan in staat, ik wil niet eens zeggen gewillig zult zijn om te bedenken wat tot uwen vrede dient? Ja, wie wij ook zijn mogen, wij weten den dag van onzen dood niet; wij hebben over denzelfven geene beschikking. Hij kan ons — de voorbeelden zien wij immers dagelijks — onverwacht overvallen. Geen oogenblik zijn wij zeker. Heden, heden, nu gij nog de stem van God hoort, verhardt uwe

harten niet. Wij zijn hier als reizigers, die niet weten wanneer het opontbod om te vertrekken kan komen. En zullen wij dan zoo dwaas zijn, om zonder eenigen den minsten grond ons te verbeelden: het heeft den tijd nog wel om wijs te worden, om met God bevriend te worden, om den weg naar den hemel te kiezen? Dat kan immers nooit te vroeg begonnen worden? In hoevele zaken van het dagelijksche leven zegt gij: men moet den tijd en de oogenblikken waarnemen. De zoodanigen heet gij schrandere, die van voorkomende gelegenheden om een voordeel te verkrijgen, weten gebruik te maken. En gij zoudt dan den tijd der genade, de gelegenheid om nog behouden te worden, die gij nu nog hebt, en spoedig, wie weet hoe spoedig, zal voorbijgaan en dan nimmer wederkeeren, niet in acht nemen? Och dat gij wijs waart, gij zoudt op uw einde merken!

Maar — en hierop moet ik u bijzonder wijzen — er is in AARONS dood iets, dat te weuschen ware, dat bij een iegelijk onzer mogt plaats hebben. Dat is, hij stierf den

dood des opregten, wel bereid, zalig door het geloof en de hope op dien God, wien hij gezocht, gediend en gevreesd had gedurende zijn leven. Men kan sterven in zijne zonden, onbereid voor de eeuwigheid, vervreemd van God en van het leven, dat uit en in Hem is, zonder hoop en troost, zonder God en CHRISTUS. Het is gemakkelijk elk hier zalig te spreken, maar als het niet naar den Bijbel is, als God het niet doet, zal het ons niet baten. Het is gemakkelijk een lied te zingen op den dood des rechtvaardigen, en van het sterven onder allerlei zachte namen en bevallige beelden te spreken, maar indien wij het woord Gods gelooven, dan is de dood niet voor *alle* menschen, hoe zij ook geleefd hebben, eene rust, een slaap, een overgang naar den hemel. Dan is het niet genoeg, dat wij uitwendig godsdienstig en burgerlijk braaf zijn, om bij God te komen. Dan worden zij alleen zalig gesproken, die in den Heere sterven, in CHRISTUS gelooven, tot God zich bekeeren, niet meer in het vleesch, maar naar den geest leven. Dan moet er een andere zin, keus, smaak en leven in ons

zijn, dan wij van nature hebben. Als het leven niet voor CHRISTUS is, kan het sterven geen gewin zijn. O, lieve lezers! het is zoo gevaarlijk zich met eenen ingebeelden hemel te vleijen, daarop gerust te zijn, terwijl men nog de paden der zonde bewandelt. Daar is maar één weg die ten leven leidt. Die is ons aangewezen in Gods woord. Het is die der opregte bekeering tot God als uwen God en Vader. Hij is in de vereeniging met JEZUS CHRISTUS als uwen Heer en Zaligmaker, in de gemeenschap aan Zijnen Heiligen Geest, waardoor wij Hem lief hebben, dienen en vreezen met ons geheele hart. Geloofst het toch, de dood maakt wel eene verandering in de plaats waar wij ons bevinden, maar niet in ons hart. Zoo als hij ons vindt, zoo brengt hij ons in het volgend leven over. Als er dan geen lust is aan de kennis en vreeze des Heeren, — als er dan geen ootmoed en liefde in het hart gevonden worden; — als dan JEZUS CHRISTUS en het heil in Hem, ons niet boven alles dierbaar geworden zijn, dan kunnen wij niet gerust sterven, of het is de gerustheid der ongevoeligen en verblinden.

Niemand bedriege dan zich zelve met ijdele overleggingen! Niemand bouwe zijne hoop en verwachtingen op eenen anderen grond, dan dien God zelf gelegd heeft! Bekent liever dat gij nog onbekeerd zijt, dan dat gij tot uw' eigen schade en verderf u zoudt gerust stellen. Want hetgeen gij nog mist, kunt gij ontvangen. God wil het u geven, indien gij tot Hem de toevlugt neemt en het u ware ernst wordt met uwe eeuwige behoudenis. Die in mij geloofd, zegt JESUS, zal den dood niet zien in eeuwigheid. Hij heeft denzelfden overwonnen. Door Hem komt men tot den Vader. O! laat het met ons niet zijn, gelijk er van hen geschreven staat, wier lichamen in de woestijn gevallen zijn. Ook hun is het Evangelie verkondigd gelijk ons, maar het woord der prediking deed hun geen nut, omdat het niet met het geloof gemengd was in degenen die het hoorden. En waarom konden zij niet ingaan? Is het niet om hun ongelooft? Zien wij dan toe, dat wij Hem niet verwerpen, die van den hemel gekomen is, die onze Leeraar, onze Redder, onze Leidsman, onze Heer en Vriend zijn moet en zijn wil. Buigt u

voor Hem neder. Bidt Hem om Zijnen Geest. Begeeft u in Zijne dienst, en Hij zal u leeren hoe gij wandelen moet.

Wij zien eindelijk in aärons dood iets, dat een Christen ter zijner leering, opwekking en bemoediging wel mag opmerken en ter harte nemen.

Tijd, plaats en wijze van sterven zijn zeer onderscheiden, en moeten wij overlaten aan de beschikking Gods. Wij zagen verschil tusschen MOZES en aäRON te dezen aanzien, en dat zien wij nog dagelijks. De eene sterft jong, in het midden zijner dagen, wanneer wij zouden zeggen, te vroeg; de andere in hoogen ouderdom. De eene zacht en zonder veel van den dood te gevoelen; de andere onder hooggaande smarten en in vele benaauwdheden. De eene is omringd door zijne naaste betrekkingen; de andere sterft verwijderd van zijne vrienden. Waarom dit zoo geschiedt, kunnen wij slechts in enkele gevallen gissen, maar meestal is het voor ons een geheim, dat de eeuwigheid eerst zal oplossen. Dat het alles met wijsheid geschiedt, hoe het ook gebeure, kun-

nen wij met alle gerustheid vaststellen, omdat God het alzoo beschikt. Wij moeten maar geene bepalingen willen maken, en twee dingen maar niet vergeten, namelijk: dat wanneer wij het eigendom van den Heer JEZUS CHRISTUS zijn geworden, wij dat zoowel in het leven als in het sterven zijn; en dat Hij zich zoowel in tijd en plaats, als in de wijze van sterven altijd betoont de wijze Heer en de getrouwe Zaligmaker te zijn.

Het gebeurt meermalen, even als bij AÄRON, dat een godvreezende bij zijnen dood nog met den eenen of anderen onvoldanen wensch deze aarde verlaten moet, hetzij omtrent zijne betrekkingen, het zij omtrent de vervulling van Gods beloften, die hij wel verlangd had te beleven, maar die het hem niet vergund zijn te aanschouwen. Ook hier leeren wij van AÄRON ons eerbiedig te onderwerpen, en te bedenken dat de tijd van ons sterven niet dan is, wanneer onze wenschen vervuld zijn, maar wanneer ons werk afgedaan, — de Heer voor Zijne dienaren op aarde niets meer te doen heeft, — Zijn plan met hen bereikt is, — en zij eene andere en hoogere plaats in den hemel moeten vervullen; terwijl de zaligheid

en vreugde, die de ziel daar te gemoet gaat, al het onvoldane hier beneden ruim en volkomen vergoeden zal.

Aäron stierf gewillig, gelaten, gemoedigd. Gewillig uit eerbied en gehoorzaamheid aan het bevel des Heeren; gelaten omdat hij bereid was; gemoedigd omdat zijne uitzigten en hoop op God gevestigd waren. Zoo kan alleen de vriend van God sterven. Zoo wenscht gij, christenen! ook eens den dood te ondergaan. Zoekt te dien einde wakende, werkende en wachtende te blijven, en de vreeze des doods te overwinnen door de kracht des geloofs in Hem die den dood heeft overwonnen. Ziet in AÄRON hoe God het sterven kan verzachten. Ziet in zoovele anderen hoe Hij kan ondersteunen en be-
moedigen, en wordt versterkt in de hope dat Hij nooit zal verlaten degenen die in opregtheid voor Hem gewandeld hebben. Wat gij dan zult noodig hebben, zal de Heer in die ure ook wel schenken, want de Heer is getrouw en waarachtig, en gelijk in AÄRONS dood het woord des Heeren vervuld werd, zoo zal ook al hetgeen Hij in Zijn woord betuigd heeft aan degenen die Hem liefheb-

ben, vervuld worden. En eer zullen hemel en aarde voorbij gaan, dan een dezer woorden voorbij gaan.

AäRON moest zijne kleederen uittrekken en die zijnen zoon ELEÄZAR overgeven. Hij werd door den dood verhinderd priester te blijven. Wij verheugen ons eenen anderen en beteren priester te hebben, die blijft tot in eeuwigheid, naar de kracht des onvergankelijken levens.

De gansche vergadering treurde over den dood van haren priester. En de gansche menigte der kinderen Gods, de hemel en de aarde mogen juichen over den dood van onzen priester, die met ééne offerande in eeuwigheid volmaakt heeft allen die geheiligd worden.

Toen AÄRON stierf, sprak men van den dood als een verzameld worden tot zijne volken en vaderen; en het was voor eenen Israëliet een aangenaam, vertroostend denkbeeld tot eenen ABRAHAM, ISAÄK EN JACOB vergaderd te worden. Maar het geloof van den Christen mag en moet zich wat hooger verheffen, als hij aan zijne dooden denkt. Het is een Oud Testamentisch standpunt bij zijne

vrome vrienden en gestorvenen te komen. Ontbonden te worden en bij CHRISTUS te zijn, — tot Hem verzameld te worden die ons met zijn bloed gekocht, den dood overwonnen heeft, en die de sleutels bezit van dood en graf, en opwekken zal ten uitersten dage, — in Zijne vreugde te deelen en eeuwig bij den Heer te zijn, dat is de belofte, ons nagelaten door Hem, die de woorden des eeuwigen levens heeft; dat de zalige verwachting van allen die Hem in onverderfelijkheid hebben liefgehad. Christenen, vertroost elkander met deze woorden!

Israël verloor bij den dood van AARON zijnen voorbidder. Onze Hoogepriester leeft altijd om te bidden voor degenen die door Hem tot God gaan. Daarom kan Hij ook volkomen zalig maken. Wij mogen dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade. Zijn offer zij en blijve het anker onzer hope; Zijn voorbidden onze troost; Zijne heerschappij onze vreugde; Zijne beschikking ons behagen; Zijn lof onze roem, en Zijne eer onze zaligheid!

Bij de Drukkers en Boekverkoopers M. Wijt & ZONNEN
zijn verkrijgbaar de volgende Kleine Stukjes:

A 243 1847

	Cents.		Cents.
1. Levonsgeschiedenis van Peter Lohbeek	15	42. Hugo Bourne	07½
2. De welbestede Stuurver	10	43. De Christelijke viering van den Zondag	05
3. De Wever uit Welsh	07½	44. Henry Obookiah, inboorling der Sandwichs-eilanden	10
4. De kleine Bewoner van het Auvergnésobe Gebergte	10	45. De Zendingelingen in Groenland	15
5. Arme Sara	07½	46. Het bezoek bij een kranke	15
6. De jonge Huthewoonster	22½	47. Twee Brieven van een' Leersnar in Zuid-Afrika	15
7. Opwekking te Elberfeld	05	48. Polycarpus	10
8. De Iersche Boer	10	49. Als God werkt, wie zal dan keeren?	15
9. Elisabeth Cunningham	20	50. De Soldaten-dochter	10
10. Geschiedenis van John Robens, de Matroos	10	51. Het gelukkige Sterfbed	10
11. Uitbreiding van de Parabel	10	52. De weg en het middel	15
12. Het Leven van Koionel Jacob Gardiner	17½	53. De Gast zonder Bruiloftskl.	07½
13. De Stroupers-dochter	10	54. Treffend voorbeeld	07½
14. De Bode met goede tijding	15	55. Levensschets van Blumhardt	15
15. Jansje Allan	15	56. Hadara, een jong Abyssiniër	04
16. Zonderlinge tusschenkomst der Voorzienigheid	07	57. De Oude Geneesheer	10
17. Levensber. van Amelia Gale	10	58. Roepstem des Heeren	15
18. Sara Hill, de leerling van de Zondagschool	15	59. Anna Walsh	07½
19. De Geschied. van Mary Smith	12½	60. Eerste zending te St Thomas	15
20. De Dorps-predikant	10	61. Thirza, of de aantrekkingskracht van het Kruis	20
21. De waarheid en uitwerkselen van het Evangelie	10	62. Merkwaardig voorbeeld van vroeger Godsvrucht	07½
22. Kracht des geloofs, bij trefsende beproeving	10	63. De Russische Kleermaker	07½
23. Herman de Houthakker	12½	64. Eenige kenmerken van een kind Gods	07½
24. Laatste uren v. John Cowper	10	65. Overtuiging verwaarloosd	12½
25. Het einde van den tijd	10	66. Een woord aan jonge Moeders	07½
26. Wat God bewaart, is wel bewaard	15	67. De onbekende Zending	04
27. Wie zijt gij? Wat hebt gij te doen?	10	68. Het leven en sterven van Mevrouw Rumpff	10
28. De Weerhaan van het Kasteel	12½	69. Opmerkelijke leiding Gods	07½
29. Eben-Haëzer in Latakko	10	70. Een nieuw Traktaatje	10
30. Eenige berigten van Indische Bekeerlingen	10	71. De vrome Landman	07½
31. De Christen-feesten	05	72. Ernstige gedachten over de Eeuwigheid	07½
32. Verhaal van twee reizende Predikers	07½	73. Maria	10
33. De Tijd en de Eeuwigheid	10	74. William	07½
34. Kort en heilz. Berigtaanallen	10	75. De bejaarde Christen in het Gasthuis	05
35. Levensloop van Johan Coenraad Ter Linden	07½	76. Lord Teignmouth	10
36. Een Beroep op het hart	12½	77. Leven van Schwartz	08
37. Trekken uit het leven eens Landmans in den Elzas	10	78. Wie zoekt die vindt	05
38. Sterfgevallen van zeven bekeerde Heidenen	10	79. Levensb. van een' Soldaat	05
39. Levensloop van C. L. Töpfer	07½	80. Paalsdorp	07½
40. Eenige bijzonderheden uit het leven van Morrison	15	81. Onnoodige zorgen	04
41. Lydia S.	07½	82. Zachëüs	08
		83. Twee Bureu	10
		84. De bekeer. van A. H. Franke	4
		85. Blandina	7½
		86. Bede van een Grijsaard	10
		87. Het Huisgez. te Heatherdale	15